

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē yuddhakāṇḍē

॥ saptapañcāśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ saptapañcāśaḥ sargaḥ ॥

rāvaṇājñayā prahastasya vipulasainyēna saha yuddhāya
prasthānam

akampanavadhaṃ śrutvā
kruddhō vai rākṣasēsvaraḥ |
kiñcid dīnamukhaścāpi
sacivāṃstānudaikṣata ॥ 6.57.1 ॥

sa tu dhyātvā muhūrtaṃ tu
mantribhiḥsaṃvicārya ca |
tatastu rāvaṇaḥ pūrva -
divasē rākṣasādhipaḥ |
purīṃ pariyayau laṅkāṃ
sarvān gulmānavēkṣitum ॥ 6.57.2 ॥

tāṃ rākṣasagaṇairguptāṃ
gulmairbahubhirāvṛtām |
dadarśa nagarīṃ rājā
patākādhvajamālinīm ॥ 6.57.3 ॥

ruddhāṃ tu nagarīṃ dṛṣṭvā
rāvaṇō rākṣasēsvaraḥ |
uvācātmahitaṃ kālē
prahastaṃ yuddhakōvidaṃ || 6.57.4 ||

purasyōpaniviṣṭasya
sahasā pīditasya ha |
nānyayuddhāt prapaśyāmi
mōkṣaṃ yuddhaviśārada || 6.57.5 ||

ahaṃ vā kumbhakarṇō vā
tvaṃ vā sēnāpatirmama |
indrajid vā nikumbhō vā
vahēyurbhāramīdṛśam || 6.57.6 ||

sa tvaṃ balamataḥ śīghra -
mādāya pariḡṛhya ca |
vijayāyābhiniryāhi
yatra sarvē vanaukasaḥ || 6.57.7 ||

niryāṇādēva tūrṇaṃ ca
calitā harivāhinī |
nardatāṃ rākṣasēndrāṇāṃ
śrutvā nādaṃ draviṣyati || 6.57.8 ||

capalā hyavinītāśca
calacittāśca vānarāḥ |
na sahiṣyanti tē nādaṃ
siṃhanādamiva dvipāḥ || 6.57.9 ||

vidrutē ca balē tasmin
rāmaḥ saumitriṇā saha |
avaśastē nirālambaḥ
prahasta vaśamēṣyati || 6.57.10 ||

āpatsaṃśayitā śrēyō
nātra niḥsaṃśayīkṛtā |
pratilōmānulōmaṃ vā
yat tu nō manyasē hitam || 6.57.11 ||

rāvaṇēnaivamuktastu
prahastō vāhinīpatiḥ |
rākṣasēndramuvācēda -
masurēndramivōśanā || 6.57.12 ||

rājan mantritapūrvam naḥ
kuśalaiḥ saha mantribhiḥ |
vivādaścāpi nō vṛttaḥ
samavēkṣya parasparam || 6.57.13 ||

pradānēna tu sītāyāḥ
śrēyō vyavasitam mayā |
apradānē punayuddham
dṛṣṭamēva tathaiva naḥ || 6.57.14 ||

sō'ham dānaiśca mānaiśca
satataṃ pūjitastvayā |
sāntvaiśca vividhaiḥ kālē
kiṃ na kuryāṃ hitam tava || 6.57.15 ||

nahi mē jīvitam rakṣyam
 putradāradhanāni ca |
 tvam paśya mām juhūṣantam
 tvadarthē jīvitam yudhi || 6.57.16 ||

ēvamuktvā tu bhartāram
 rāvaṇam vāhinīpatiḥ |
 uvācēdam balādhyakṣān
 prahastaḥ purataḥ sthitān || 6.57.17 ||

samānayata mē śīghram
 rākṣasānām mahābalam |
 madbāṇānām tu vēgēna
 hatānām ca raṇājirē || 6.57.18 ||

adya tṛpyantu māṃsādāḥ
 pakṣiṇaḥ kānanaukasām |
 tasya tad vacanam śrutvā
 balādhyakṣā mahābalāḥ || 6.57.19 ||

balamudyōjayāmāsu -
 stasmin rākṣasamandirē |
 sā babhūva muhūrtēna
 bhīmairnānāvidhāyudhaiḥ || 6.57.20 ||

laṅkā rākṣasavīraistai -
 rgajairiva samākulā |
 hutāśanam tarpayatām
 brāhmaṇāmśca namasyatām || 6.57.21 ||

ājyagandhaprativahaḥ
 surabhirmārutō vavau |
 srajaśca vividhākārā
 jagṛhustvabhimantritāḥ || 6.57.22 ||

saṅgrāmasajjāḥ saṁhṛṣṭā
 dhārayan rākṣasāstadā |
 sadhanuṣkāḥ kavacinō
 vēgādāplutya rākṣasāḥ || 6.57.23 ||

rāvaṇaṁ prēkṣya rājānaṁ
 prahastaṁ paryavārayan |
 athāmantrya tu rājānaṁ
 bhērīmāhatya bhairavām || 6.57.24 ||

ārurōha rathaṁ yuktaḥ
 prahastaḥ sajjakalpitam |
 hayairmahājavairyuktaṁ
 samyaksūtaṁ susaṁyatam || 6.57.25 ||

mahājaladanirghōṣaṁ
 sākṣāccandrārkaḥsvaram |
 uragadhvajadurdharṣaṁ
 suvarūthaṁ svapaskaram || 6.57.26 ||

suvarṇajālasaṁyuktaṁ
 prahasantamiva śriyā |
 tatastaṁ rathamāsthāya
 rāvaṇārpitaśāśanaḥ || 6.57.27 ||

laṅkāyā niryayau tūrṇaṃ
 balēna mahatā vṛtaḥ |
 tatō dundubhinirghōṣaḥ
 parjanyaṇinadōpamaḥ |
 vāditrāṇāṃ ca ninadaḥ
 pūrayanniva mēdinīm || 6.57.28 ||

śuśruvē śaṅkhaśabdaśca
 prayātē vāhinīpatau |
 ninadantaḥ svarān ghōrān
 rākṣasā jagmuragrataḥ || 6.57.29 ||

bhīmarūpā mahākāyāḥ
 prahastasya puraḥsarāḥ |
 narāntakaḥ kumbhahanu -
 rmahānādaḥ samunnataḥ |
 prahastasacivā hyētē
 niryayuh parivārya tam || 6.57.30 ||

vyūḍhēnaiva sughōrēṇa
 pūrvadvārāt sa niryayau |
 gajayūthanikāśēna
 balēna mahatā vṛtaḥ || 6.57.31 ||

sāgarapratimaughēna
 vṛtastēna balēna saḥ |
 prahastō niryayau kruddhaḥ
 kālāntakayamōpamaḥ || 6.57.32 ||

tasya niryāṇaghōṣēna
 rākṣasānāṃ ca nardatām |
 laṅkāyāṃ sarvabhūtāni
 vinēdurvikṛtaiḥ svaraiḥ || 6.57.33 ||

vyabhramākāśamāviśya
 māṃsasōṇitabhōjanāḥ |
 maṇḍalānyapasavyāni
 khagāścakrū rathaṃ prati || 6.57.34 ||

vamantyaḥ pāvakajvālāḥ
 śivā ghōrā vavāsirē |
 antarikṣāt papātōlkā
 vāyuśca paruṣaṃ vavau || 6.57.35 ||

anyōnyamabhisaṃrabdhā
 grahāśca na cakāśirē |
 mēghāśca kharanirghōṣā
 rathasyōpari rakṣasaḥ || 6.57.36 ||

vavarṣū rudhiraṃ cāsya
 siṣicuśca puraḥsarān |
 kētumūrdhani ḡdhrastu
 vilīnō dakṣiṇāmukhaḥ || 6.57.37 ||

nadannubhayataḥ pārśvaṃ
 samagrāṃ śriyamāharat |
 sārathērbahuśaścāsya
 saṅgrāmamavagāhataḥ || 6.57.38 ||

pratōdō nyapataddhastāt
 sūtasya hayasādinaḥ |
 niryāṇaśrīśca yā ca syād
 bhāsvarā ca sudurlabhā || 6.57.39 ||

sā nanāśa muhūrtēna
 samē ca skhalitā hayāḥ |
 prahastaṃ taṃ hi niryāntaṃ
 prakhyātaguṇapauruṣam |
 yudhi nānāpraharaṇā
 kapisēnābhyavartata || 6.57.40 ||

atha ghōṣaḥ sutumulō
 harīṇāṃ samajāyata |
 vṛkṣānārujatāṃ caiva
 gurvīrvai gṛhṇatāṃ śilāḥ || 6.57.41 ||

nadatāṃ rākṣasānāṃ ca
 vānarāṇāṃ ca garjatām |
 ubhē pramuditē sainyē
 rakṣōgaṇavanaukasām || 6.57.42 ||

vēgitānāṃ samarthānā -
 manyōnyavadhakākṣiṇām |
 parasparaṃ cāhvayatāṃ
 ninādaḥ śrūyatē mahān || 6.57.43 ||

tataḥ prahastaḥ kapiṛājavāhinī -
 mabhipratasthē vijayāya durmatih |

vivrddhavēgāṃ ca vivēśa tāṃ camūṃ

yathā mumūrṣuḥ śalabhō vibhāvasum || 6.57.44 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē

yuddhakāṇḍē saptapañcāśaḥ sargaḥ ||